

REVISTA ECONOMICĂ

ORGAN FINANCIAR-ECONOMIC

Organul oficial al asociațiunii institutelor financiare românești din Ardeal, Banat, Crișana și Maramurăș „SOLIDARITATEA” Sibiu

Apare odată pe săptămână.

Redacțiunea și administrațiunea: Sibiu, Strada Bayer Nr. 1—3.

Abonamentul pe an: în țară: pentru autorități, bănci și întreprinderi Lei 500.—; pentru particulari Lei 400.—; pentru cooperative funcționari publici, de bancă și comerciali Lei 300.—. În străinătate Lei 800.—. Taxa pentru inserțiuni: de fiecare □ cm. Lei 6.—

Director: **Constantin Popp.**

Redactor: **Dr. Mihai Veliciu.**

Sumarul:

Finanțele noastre publice și particulare. — Conversiunea, sau Confuziunea! — Raportul d-lui Ch. Rist despre efectele legii conversiunii asupra băncilor. — Lege pentru asanarea datoriilor agricole.

Finanțele noastre publice și particulare.*)

BCU Cluj / Central

Experții francezi chemați să ne constate capacitatea de plată lucrează de peste două săptămâni la colectarea datelor necesare pentru a putea trage concluziunile ce se impun. Raportul respectiv urmează să fie prezentat peste alte două săptămâni, iar țara așteaptă cu înfrigurare rezultatele. Evident noi nu ne vom agăța de faptul că independența ne este amenințată pentru că experților francezi le stă astăzi la dispoziție întreg personalul superior din Ministerul de finanțe. Nu ne interesează acest fapt pentru că dacă astfel se prezintă situația noastră economică și financiară încât la fiecare cap de an se chiamă experții străini pentru a ne constata și verifica capacitatea, suntem într'o importantă măsură singuri vinovați. Și pe urmă obiceiul nu este tocmai nou căci am disprețuit în ultimul timp tot ce se chiamă activitate românească. Străinul ne conduce astăzi și monopolurile și telegraful și tot ei ne construiesc și șoselele. Încât la dreptul vorbind suntem în cadrul unui ritm bine determinat.

Dar dacă aceste lucruri nu ne interesează, sau dacă și ne interesează nu avem puterea și calitatea de a interveni, nu ne sunt indiferente măsurile cari ni se vor recomanda în vederea asanării noastre financiare. Pentru că să fim bine înțeleși: soluția în vederea unei asanări financiare nu se poate mișca decât în jurul a două alternative. Aceste alternative sunt: noua economie sau suspendarea plății cuponului pentru datoria externă pe o perioadă determinată și înlăuntrul căreia se poate spera că ne vom reveni din criză. Că vor avea curajul experții francezi să

ne recomande a doua alternativă rămâne de văzut, în orice caz nu este greu să trecem în revistă o analiză a ambelor alternative.

Evident este departe de noi faptul de a îndrăzni să afirmăm că diferitele posturi ale anemicului buget pe anul în curs, nu mai pot fi reduse într'o măsură oarecare. Se găsește desigur și astăzi încă diferite capitole cari sunt puse la dispoziția diferitelor comisiuni și subcomisiuni pe cari le-au creat bugetele de lux ale anilor de după războiu. Și e cazul să menționăm că chiar în aceste vremuri de criză și-a făcut apariția un nou consiliu al cărui membrii deși trebuie să lucreze onorific, ne îndoiim că înțelegerea lui nu va provoca noi cheltuieli. Pe urmă toate aceste consilii dau avize facultative pe cari miniștrii respectivi nu-s dator să le respecte. Reduceri deci la capitolul cheltuielilor admitem că se mai pot face. Dar întrebarea care se pune este dacă aceste reduceri pot să fie atât de importante pentru ca să umple golul produs în încasări și care desparte realitatea de prevederi cu cea. 2500 milioane Lei, numai pentru primul pătrar al anului curent. Pe urmă tot în ipoteza că ele sunt admisibile se pune întrebarea dacă comprimând și mai departe bugetul, nu vom ajunge decât la o verificare și mai concludentă a cercului vicios în care ne găsim și care se traduce prin faptul că cu cât mai mult reducem bugetul, cu atât mai prăpăstioase devin golurile bugetare. Pentru că nu trebuie să scăpăm din vedere faptul că bugetul țării e numai pe hârtie. În realitate lefurile pensiile și ordonanțele neplătite, constituiesc o sumă mult superioară aceleia la care s'ar gândi cineva că ar ajunge printr'o nouă reducere de cheltuieli. Dela aceste date pornind concluziunile cari se impun în actuala situație economică, fie că chemăm experți, fie că nu, sunt cu totul altele decât acelea cari ar reeși din analogia procedurilor urmate până acuma: nu reducerea bugetului interesează astăzi și ea nici nu mai poate fi făcută fără desorganizarea și anarhizarea serviciilor publice, ci activarea vieții economice pe toate tărâmurile pentru a se stimula veniturile.

Se pare chiar că înainte de a trece la concluziunile definitive, experții francezi ne-au recomandat unele măsuri cari aparțin mai mult la

*) Acest articol nu l-am putut publica la timpul său din cauza materialului abundant referitor la conversiune. N. R.

alfabetul gospodăriei decât la doctrinele financiare. Acest alfabet al gospodăriei ar consta în sistematizarea unor anumite operațiuni care pot fi executate în cadrul actual al bugetului. Pe urmă ar trebui părăsite procedurile de lux pe care le-au instaurat bugetele umflante de după războiu și care se răsună astăzi cu o punctualitate matematică. Într'adevăr, golurile bugetare lăsate de aproape toate partidele care ne-au guvernat de la războiu încoace se succed și se însumează pe măsură ce trece timpul, mărindu-se mereu ca o lavină alpină. În anul 1928 național-tărâniștii le enumeră pe cele făcute până atunci ca urcându-se la 18 miliarde Lei. Ce s'a acoperit, sau ce nu s'a acoperit din aceste goluri bugetare nu putem ști cu precizie; constată însă este faptul că toate împrumuturile obținute până azi în acest scop s'au folosit și golurile tot se mai cifrează azi la cca. 10 miliarde. Aceste goluri nu-s decât rânjele luxului ce ni l-am permis mereu umflând artificial bugetele și miștindu-ne pe noi înșine, ca unul care-și fură singur căciula. Așa am ajuns să avem în anul 1931 cea mai mare datorie pe cap de locuitor dintre toate țările sud-estice ale Europei, datorie care se cifrează la cca 10.500 Lei pe cap de locuitor. Numai bugetul actual însumează la capitalul datorilor externe suma importantă de 6767 milioane urcându-se astfel la cam $\frac{1}{4}$ din totalul bugetului statului.

Prin urmare măsurile gospodărești recomandate de experții francezi nu ne vor fi spre mântuire. E prea târziu pentru reorganizarea și asanarea financiară a statului român să poată fi refăcută prin măsuri de ordin gospodăresc. Căci nu trebuie să uităm că în afară de cereul victos în care am intrat prin reducerea bugetului măsură care a influențat direct volumul afacerilor și deci venitele statului corespunzătoare acestui volum de afaceri, ceea ce înrăutățit situația economică și deci financiară a țării, a fost mai cu seamă ușurința cu care s'a legiferat în ultimul timp în domeniul creditului privat. Pe lângă micșorarea cuantumului transacțiilor datorite deci restricțiilor bugetare, aceste măsuri care au adus neîncrederea în domeniul creditului privat au avut o influență tot așa de nefastă asupra veniturilor statului. În consecință am putea spune că atunci când statul s'a văzut în pană în loc să-și înviorizeze viața economică, a procedat tocmai invers a stânjenit-o crezând că ușurează unora situația. Legea conversiunii s'a votat și cu ea atâtea altele, iar mijloacele de finanțare au rămas să se studieze la urmă. S'a procedat cu procedura croitorului care întâi coase hainele clientului iar la încercare taie când din mădularile clientului, când din gușile stofei pentru a acomoda îmbrăcămintea pe corpul celui ce a comandat-o. Încât, dacă se prezintă rău finanțele publice, în acelaș sincronism le urmează finanțele particulare.

Creditul s'a sleit până la limita cea mai inferioară. Portofoliul comercial al „Băncii Naționale” s'a umflat până în jurul sumei de cca 12.500 milioane, la care sumă a rămas mai mult sau mai puțin constant de cel puțin o jumătate de an. Nu se mai face deci nici o circulație de

numerar. În cifre acest fenomen ni-l reprezintă ziarul „Argus” cu data de 5 Maiu 1932, printr'o statistică a protestelor cambiale înregistrată la Ministerul justiției. Din această statistică se constată că în perioada Ianuarie-Martie 1932 s'au protestat în Vechiul regat și Basarabia, 42,344 polițe în valoare de Lei 645.617.284, față de 91.849 polițe în valoare de Lei 1.257.882.196 câte s'au protestat în aceeași perioadă a anului 1931. Ce însemnează acest fapt? Însemnează că legile excepționale votate în ultimul timp și care au stricat raporturile normale de drept dintre debitori și creditori, au redus la jumătate circulația creditului. Această restrângere a creditului se observă în toate provinciile românești, dar ceea ce este mai grav, se observă în regiunile agricole cu o mai mare preponderanță, fapt care de altfel era natural și de așteptat. Astfel Oltenia, regiune de grâncar înregistrează o reducere a creditului în perioada Ianuarie-Martie 1932 față de 1931, cu 77%, Moldova cu 61%, Dobrogea cu 60%, Basarabia cu 57% etc. Ar fi interesant de urmărit fenomenul la noi în Ardeal, dar deoarece protestele se fac aici de cătră notari publici, nu se pot strânge datele statistice necesare. Dar la cele de mai sus se mai adaugă remarcă că toate cambialele protestate sunt din anii trecuți, căci în acest an nu s'au mai acordat credite. Un fenomen care ne face să privim lucrurile cu mai multă îngrijorare îl formează apoi faptul că protestele scad ca număr și valoare pe măsură ce trece timpul astfel încât luna Martie abia înregistrează jumătate din ceea ce a înregistrat Ianuarie. Dacă se va continua astfel, vom ajunge fatal la un punct când creditul va fi redus la zero.

Din aceste date nu este ușor să tragem concluzia dictată de situație în privința alternativei de adoptat, pentru asanarea noastră financiară, chiar înainte de a fi puși în fața concluziilor experților francezi. Oricât am ținea de mult la celebritatea și certificatul nostru de buni platnici, există o linie despărțitoare peste care nu se poate trece cu plata cuponului extern, fără a prăbuși întreaga organizație a statului nostru. Situația țării nu se poate îndrepta într'un scurt timp precum ar vrea strălăcirea pentru că am intrat fatal în cele mai acute convulsii ale crizei. Într'adevăr deși ne-am străduit cu toate eforturile de care suntem noi capabili în situații eroice să menținem excedentară balanța comerțului exterior, prăbușirea prețurilor se simte tot mai accentuat. Și aceasta nu numai la noi. În toate țările prețurile produselor prime se găsesc într'o degringoladă care nu s'a putut stăvilii. Așa de exemplu, cafeaua a însumat în 1929, 1930 și 1931 o variație a indicelui prețului de 141, 79 și 55 (1913=100); grâul în aceeași ani, 152, 107, 67; detto lână, 155, 106, 82; bumbacul, 148, 107, 73; cauciucul, 28, 16, 8; petrolul, 149, 97, 71; plumbul, 109, 73, 54; arama, 110, 80, 56 etc. De asemenea acțiunile industriale sunt în descreștere în 1932 față de 1928—1929 precum urmează: în Norvegia cu 12,6%, în Anglia cu 39,1%, în Austria cu 39,3%, în Cehoslovaquia cu 42%, în Finlanda cu 44,6%, în Ungaria cu 44,9%, în Elveția cu 52%, în Italia cu 52,8%, în Franța cu 54,5%, în Germania cu

60,7% în Olanda cu 69,7% în Suedia 70,7% în Canada cu 0,73% în Statele Unite cu 71,8%. Deasemenea comparând valoarea exportului pentru anii 1929, 1930 și 1931 pentru 48 de state, ea a variat precum urmează: 149,6 miliarde, 119,4 și 85,9 miliarde pentru fiecare din anii menționați. În fine venitul național al tuturor statelor a scăzut în timpul din urmă de cifre care se ridică până la 34,5% față de 1929.

În fața acestei situații deci, toată bunăvoința noastră se sparge de stânca de granit cu care ni se împotrivesc evenimentele. Nu se poate conta pe o cotă precisă a plății cuponului extern, câtă vreme prejurile nu s'au stabilizat, căci oricum am vrea să procedăm, valoarea exportului nostru se reduce mereu. Este astfel în interesul creditorilor noștri să ne înțelegem situația mai cu seamă după grelele sbuciumări prin care trecem în urma ciopârțirii datoriei interne. Căci să nu se uite că la asanarea datoriei noastre agricole, capitalul străin a fost tratat cu o deosebită eleganță, deși nu s'ar putea afirma că nu s'a înfruptat și el din dobânzile mari care s'au încasat în perioada 1920—1928, singurul criteriu pe care legiuitorul l-a invocat întru apărarea și argumentarea legii. Iar în aceste condiții este nenatural să ne consumăm numai averea noastră și pe a altora să o lăsăm să opereze în voie mai departe.

Iată atâtea argumente cari pledează pentru o suspendare a plății cuponului datoriei noastre externe, pentru o perioadă înăuntrul căreia finanțele noastre sdruncinate, publice și particulare s'ar putea reface. Altă soluție pentru îmbunătățirea situației noastre economice nu există. În această perioadă va trebui să încercăm și să aplicăm toate măsurile necesare pentru a reveni la normal între cari vom enumera în primul rând descătușarea vieții statului din luxul și parazitismului în care s'a complăcut până acuma și restabilirea creditului în toate situațiile sale legale pentru a mărit venitul statului prin circulația și transformarea averilor noastre naționale. Fiindcă e semnificativ de constatat că deși circulația noastră fiduciară a variat foarte puțin dela stabilizare încoace (în 1929 am avut o emisiune de 21.1 miliarde Lei), în 1930 de 19.6 miliarde Lei, iar în 1931 de 18.6 miliarde, cu alte cuvinte am putea spune că a rămas aproape constantă (variația în minus fiind de abia 12%) volumul afacerilor a scăzut în raportul în care se desprinde din înșirarea cifrelor de mai sus. Acest fapt însemnează că în 1929 când am avut un buget echilibrat (sau semiechilibrat) circulația fiduciară s'a făcut la nivelul nevoilor noastre făcând câteva circuite pentru a acoperi trebuințele. Astăzi însă ni se dă dovadă că circulația fiduciară nu face nici un singur circuit și banii stau neutilizați.

Cu aceste considerente, concluziunile experților francezi nu pot decât să coincidă cu ale noastre: avem nevoie de o așteptare limitată pentru a ne întema, după care vom plăti cuulanța cu care am dovada voinței noastre în ultima vreme, când am acoperit cuponul datoriei externe cu sacrificiile pe cari numai noi știm să le facem.

Ing. GH. BRÂNDUȘ.

Conversiunea, sau Confuziunea!

Cu un umil vierme al vieții economico-financiare, am căutat a mă minuna și eu de așa botezată „Conversiunea datoriei agricole”, care ar urma să ușureze viața noastră economică, arhi-incărcată și apăsătoare, dar care va aduce, — precum se vede deja — desiluzii generale. — Numai de n'ar aduce surprize foarte nedorite!

Au fost din cei ce au învinuit băncile pentru situația actuală a debitorilor, îmi voi permite deci a arăta lipsa de seriozitate a acestor învinuiri și anume, tocmai din exemplul arătat în „Analele băncilor” de dl Sîtescu.

Dl Sîtescu spune că țăranul X a luat în 1922 cu împrumut suma de Lei 1000 — după care n'a mai plătit — nici camete nici cap. — până în 1932, adică 10 ani și acum are de achitat la bancă sau creditor — cu 20% suma de Lei 12.048 — bun și aprobat! — Dar! partea cea mai însemnată, — cu sau fără voie, — a lăsat-o afară, deci o voi complectea eu, — s. a.: Fiecare bilanț are și pasivă, dar are și activă și s'a uitat a se arăta activul celui țăran X în timp de 10 ani după suma împrumutată. Iată-o: Dl X cu 1000-a luată în împrumut în 1922 și-a cumpărat o vacă, cred, că nici chiar politicianii nu se gândesc a ușura datoria celui ce a beut 1000-a deja în 1922. Să capitalizăm și această vacă, pe timp de 10 ani și vom vedea, că țăranul X a ajuns, — în 1932, — proprietar a 12 vaci cu lapte, 6 juninci de a fâta, de 3 ani, 6 juninci de 2 ani și 7 vițele de 1 an, în total 31 capete de vite, cari cu 20% fac Lei 25.000 —, cu 25% — între frați — fac Lei 30.000 — etc. etc., să n'o lungim!!...

Ca bilanțul să fie complet vom mai pune:

La cheltueli:

furaj, îngrijire, etc. etc. Lei —

La venite:

lapte, unt, brânză, etc. etc. Lei —

În acest fel apoi bilanțul ar fi complet.

Mă întreb acum de unde această avere a țăranului X, care în 1922 nu avea nici un cap de vită??!.. și oare țăranul Y, — care economisise 1000-a în 1922 nu are drept deci și el la partea sa de venit, — ne mai vorbind, că această avere a lui X se datorește celui alt Y.

Peste aceasta am trecut, căci legea s'a votat!... Bun! și acum așteptăm efectele binefăcătoare, cari încep a se arăta, dar în sens invers. Dl X din 1922 și-a pus la o parte banii necesari spre a-și aranja datoria ce o are la bancă, — dar nu achită nimic nici un ban. — Deponentul Y devine tot mai agitat, că nu-și poate primi banii spre a-și face și el acum nevoile și s'a înrădăcinat în el ferma hotărâre de a nu-și mai depune nici-când banii la bancă, *adecă s'a ucis spiritul de economie*. Țăranul Z, care și-a achitat la timp datoria este azi în lipsă și așteaptă redes-

chiderea creditelor, cari au perit. Băncile au ajuns într'un impas din a cărui convalescență vor suferi încă mult timp. S'a distrus întreg creditul, — fără de care viața economică este moartă, — dar nu s'a creat în schimb decât haos. S'a scremut muntele și-a născut un șoarec!! Ne-ar mai trebui o astfel de victorie ca să perim de tot. Iată Conversiunea confuzionată!

Suntem deja pe povârniș, s'a expropriat pământul, se expropriază, — să nu zic altfel, — capitalul, încă un pas și suntem legal, — adecă prin lege, — unde nu dorim absolut!! In zadar orice „de ce te temi, nu scapi“!

„Solidaritatea“, a arătat la timpul său cum s'ar fi putut scoate țara din acest impas. Dați posibilitatea debitorului să plătească! iată tot!!

C. G. COSMA.

Raportul dlui Ch. Rist despre efectele legii conversiunii asupra băncilor.

DI Ch. Rist în urma expertizei ce a făcut a prezentat un raport guvernului despre situația financiară a Țării. Acest raport a fost dat publicității și a fost una dintre cauzele principale a căderii fostului guvern. Reproducem partea privitoare la conversiune și legea lichidării judiciare, ce conferinse întocmai vederile noastre despre efectele nefaste a politicii economice nenorocite a fostului guvern.

Intrucât privește pe cea dintâi se pare cert că anumite ajustări ale dobânzilor datoriiilor agricole puteau și trebuiau făcute. Dar trebuia evitată orice intervenție directă a Statului în contracte, și orice sdruncinare suplimentară a solidarității băncilor. Suprimând 50 la sută din datoriile agricole și făcând rambursabil în 30 de ani cu o dobândă de 4 la sută, restul capitalului, au fost imobilizat dintr'o dată toate băncile provinciale care împrumută în special agriculturii. Se obiectează că multe dintre ele erau dinainte imobilizate. Era o rațiune în plus să nu se legalizeze această situație în care ele existau și să nu se extindă la alte bănci. S'a făcut astfel imposibilă rambursarea depozitelor lor și ca o consecință indirectă toate sumele lăsate la ele în rezervă de către inșiși agricultorii, au devenit indisponibile. In acest fel a fost adusă o gravă atingere creditului intern și a fost iscată o nouă tendință spre retragerea depozitelor. In acelaș timp, acțiunea arbitrală a Statului fixând el însuși sumele pe care de acum înainte le vor vărsa debitorii și modificând astfel dintr'un condei — chiar pentru prețul vânzării recent încheiate — convențiunile private, a creat un sentiment de lipsă de securitate juridică care paralizează inițiativele. Legea conversiunii n'a ezitat să aducă prejudicii statutelor Băncii Naționale însăși, — fără să se preocupe de programul stabilizării din 1929 — și făcându-se că

uită că noul statut al Băncii a fost, prin garanțiile monetare pe care le oferea și independența pe care o asigură Băncii, una din condițiile subscrierii împrumutului din 1929, și a celui din 1931.

Statul a recunoscut el însuși prejudiciile pe care le aducea, prin această legislație unor interese legitime, luând asupra sa compensarea unei părți însemnate a pierderilor încercate și anunțând o lege de finanțare destinată să redea încredere creditorilor. Inșă cum, cu un buget greu deficitar, cu arierate de trezorerie de aproximativ 8 miliarde, și un deficit al căilor ferate de aproape 2 miliarde, cum poate Statul să considere posibil să se facă debitor de noi sume care ar fi să se cifreze la mai multe miliarde, și a căror achitare, fie azi, fie mai târziu, este evident imposibilă?

Astfel rezultatele noiei legi, dacă ea trebuie să fie aplicată integral, pare să fie mai ales o gravă inflație de credit. Articolul 38 prevede de fapt mobilizarea datoriiilor prin crearea de „titluri“ ipotecare la purtător, remise creditorilor de Casa de Amortizare și care vor putea firește servi drept bază unor avansuri.

Pe de altă parte (articolul 27) anuitățile rămânând de plătit de către debitorii agricoli creditoilor lor, și și extinzându-se pe 30 de ani, vor putea lua legal forma de poliță pe 3 luni, reînnoibilă și reescontabilă, pe care legea ea însăși le numește „trate de circulație“. Băncile și in deosebi Banca Națională fi-vor ele induse să le pună în portofoliu? Aceasta pare puțin probabil, dat fiind mai ales că măsurile de execuție împotriva debitorilor în restanță pentru plata anuităților pot fi întârziate mai mulți ani. Dar dacă ele ar avea slăbiciunea să exconteze asemenea trate ca să vină în ajutorul creditorilor nu ar fi nici mai mult nici mai puțin decât începutul unei primejdieose inflații care ar face imposibilă menținerea stabilizării monetare.

* * *

O altă lege, aceea a lichidării judiciare, (legea din 22 Aprilie) are ca efect să prelungească fără limită lichidarea întreprinderii unui debitor care în mod normal ar cădea în faliment. Rambursarea creditorilor este astfel prelungită pe o perioadă indefinită, fără garanții suficiente pentru ei, iar continuarea întreprinderii (chiar supraveghiată de ei, cum prevede legea) fără limită de durată, va ajunge la perderi tot mai mari, in loc să le oprească. Efectul normal al unui asemenea sistem va fi fără nici o îndoială, să descurajeze pe capitaliștii dornici să împrumute și in deosebi băncile să furnizeze credite.

Lege pentru asanarea datoriiilor agricole.

Art. 54. — Datoriile către Societățile Civile de Credit Funciar Rural se vor asana conform dispozițiilor generale ale acestei legi, la care se adaugă dispozițiunile speciale următoare:

Declarațiuni pentru anunțarea creanțelor la conversiunea de drept
Model stabilit de „Solidaritatea“ 1000 coale Lei 490—
 In depozit la Tipografia - Librăria - Compactoria „DACIA TRAI NĂ“ Sibiu. Telefon 168.

1. Statul va acoperi toate reducerile suferite de prima societate de Credit Rural la datoriile în numerar și scrisul funciare, prin aplicarea prezentei legi la termenele și în condițiunile stipulate în convențiunile Creditului Rural cu debitorii și creditorii săi.

Prin derogare la legea și statutele Creditului Rural și la stipulațiunile contractelor de împrumut pentru împrumuturile realizate în scrisuri funciare după data de 1 Ianuarie 1919, debitorii vor putea să plătească amortismntul cuprins în anuitățile ce vor deveni exigibile dela 1 Iulie 1932, în efecte de ale emisiunii prevăzută în contractele de împrumut pe care societatea le va primi al-pari oricare ar fi cursul lor și le va anula.

Ca urmare a obligațiunii Statului, luată prin lege pentru punerea în valoare a pământului din zona de inundație a Dunării, din 1910, cu modificările din 1914 și 1925, de a plăti împrumuturile garantate de Stat și contractate la Creditul Rural în obligațiuni 7% de Ministerul de Agricultură și Domenii, în calitate de mandatar legal al Sindicatelor de îmbunătățiri funciare, Statul ia asupra sa jumătate din anuitățile scăzute până la 31 Decembrie 1932, precum și jumătate din capitalul rămas de plată la 1 Ianuarie 1933, la care se va plăti pe viitor la scadență anuitatea corespunzătoare.

Prin convențiunea specială ce se va încheia cu Creditul Rural se va regula plata atât a anuităților scăzute până la 31 Decembrie 1932, cât și a capitalului divizat fără a fi nevoie de o nouă lege de autorizare a Statului.

Deasemeni vor fi acoperite de către Stat reducerile suferite de către Banca Ipotecară Rurală, Societate Civilă de Credit Funciar Rural din București.

Art. 55. — Statul va acoperi toate pierderile suferite și constatate prin hotărâri judecătorești, prin aplicarea dispozițiunilor legii de față, de instituțiunile de credit — grupate în asociația bancară „Solidaritatea”, la data depunerii acestei legi — sau succursalele lor, dedașate prin înregistrare deosebită, dacă aceste instituțiuni, la data de 31 Decembrie 1931, au avut depozite spre fructificare ce reprezentau un total cel puțin jumătate cu capitalul lor social și proveneau, în proporția de cel puțin 40 la sută, dela mici agricultori, biserici, școli ori fundațiuni culturale sau filantropice și dacă vor dovedi că cel puțin 30 la sută din totalul plasamentului lor agricol s'a făcut la debitorii cari beneficiază de art. 3 al prezentei legi.

Contribuția Statului va fi plătită în termen de 30 ani.

Rata aferentă fiecărui an va fi înscrisă în bugetul general al Statului.

O comisiune specială, compusă din câte un delegat al Ministerului de Finanțe, al Băncii Naționale a României și al asociației de bănci „Solidaritatea”, va stabili pentru fiecare caz dreptul de a beneficia de dispozițiunile arătate mai sus.

Până la hotărârea definitivă a acestei comisiuni asupra cotei aferente de despăgubire pentru fiecare din aceste instituțiuni, instanțele judecătorești sesizate cu cereri de urmărire împotriva acestor instituții vor putea acorda termene de amânare fără a depăși 6 luni pentru fiecare caz în parte.

Art. 56. — Statul va acoperi eventuala pagubă rezultată din reducerea creanțelor Casei Rurale dela obștiile și Cooperativele agricole de cumpărare, pe baza prezentei legi.

Debitorii agricoli cari în instanța de aplicare a acestei legi vor uză de înscrisuri și contra înscrisuri, sub semnătură privată, nelimbrate sau cu taxele de înregistrare neplătite, sunt dispensați de amendă și vor plăti numai taxa de timbru și înregistrare prevăzută de legea timbrului.

Dela promulgarea acestei legi debitorul va putea renunța în total sau în parte la beneficiile prezentei legi. Această renunțare odată făcută prin act autentic va fi irevocabilă.

Art. 57. — Cererile de conversiune de drept prevăzute de art. 3—7 sunt scutite de timbru. Recursurile prevăzute de art. 5 din lege sunt supuse unei taxe de 300 Lei;

Cererile de asanare prin reducere și asanare judiciară sunt supuse următoarelor taxe:

a) Când totalul creanțelor ce se cer a fi asanate nu întrece suma de 500.000 Lei vor fi supuse unei taxe de 500 Lei;

b) Dela 500.000—1.000.000 Lei la 1000 Lei;

c) Dela 1.000.000—5.000.000 Lei la 3000 Lei;

d) Dela 5.000.000 Lei în sus la 5000 Lei.

Recursul se timbrează cu 1000 Lei.

În toate cazurile, procedura și toate actele judiciare sunt scutite de timbru.

Art. 58. — Un regulament va desvolta normele de punere în aplicare a acestei legi și de funcționare a organelor create cum și organizarea completelelor speciale ale instanțelor judecătorești chemate a îndeplini toate formalitățile și soluționa litigiile decurgând din aplicarea acestei legi.

Art. 59. — Operațiunile de lichidare a cambiilor, a căror scadență a fost prelungită prin prezenta lege conform art. 39, precum și garantarea de către Stat a portofoliului agricol scontat de Banca Națională, vor face obiectul unei legi speciale de finanțare și a unei convențiuni ce se va încheia între Stat și Banca Națională.

(Sfârșit.)

„Riureana“

instituit de credit și de economii s. p. a., Copalnic Mănăstur.

Convocator.

On. Domni acționari ai institutului de credit și de economii „Riureana“, s. p. a., să invite la

adunarea generală extraordinară,

care se va ține la 21 Iunie 1932, la 9 ore din zi, în localitatea institutului cu următorul

PROGRAM:**1. Lichidarea judiciară.**

Copalnic Mănăstur, la 24 Maiu 1932.

Consiliul de administrație.**Convocare.**

În baza art. 19 din statute domni acționari ai „Băncii Română Sebeșană“ S. A., sunt convocați prin aceasta la

adunarea generală extraordinară,

pentru ziua de 21 Iunie 1932, ora 10 a. m., la sediul sucursalei sale din Sebeș-Alba, cu următoarea

ORDINE DE ZI:

1. Raportul Consiliului de administrație asupra situației reale a băncii, situațiune creată prin legea de asanare a datoriilor agricole, precum și examinarea ei și hotărârile ce sunt de luat în legătură cu dispozițiunile acestei legi, pentru asigurarea intereselor creditorilor proprii, în dreaptă măsură.
2. Autorizarea conducerii băncii — că întrucât nu s'ar găsi mijloace potrivite, pentru asanarea și consolidarea băncii — în scopul de a asigura interesele creditorilor, în mod echitabil și proporțional, la caz extrem de constrângere prin împrejurări, să reclame intervențiunea judecătorească a lichidării judiciare.

Domni acționari, cari doresc a participa la adunarea generală extraordinară în persoană sau prin plenipotențiați sunt rugați a depune conform § 21 și 22 din statute, acțiunile și plenipotențiile la cassa societății până la 19 Iunie 1932.

Acțiunile se pot depune și la sucursalele băncii din Sebeș-Alba și Aiud, precum și la Banca Românească București și sucursalele sale, la banca „Albina“ Sibiu, precum și la alte institute membre ale „Solidarității“, iar reversele trebuie înaintate până la 20 Iunie 1932, la cassa băncii din Alba-Iulia.

Alba-Iulia, la 6 Iunie 1932.

Consiliul de Administrație.

„GRANIȚERUL“

instituit de credit și econ., s. p. a. Dobra, jud. Hunedoara.

CONVOCARE.

Acționarii institutului de credit și economii „Grănițerul“, s. p. a. în virtutea §-lui 10 din statute, se invite la

adunarea generală extraordinară,

care se va ține în Dobra la 21 Iunie 1932, la ora 2 d. m., în localul băncii.

Obiectele puse la ordinea zilei sunt:

1. Deschiderea adunării generale, numirea notarului și a 2 scrutinători, cari au să verifice și procesul verbal;
2. Raportul Consiliului de administrație asupra situațiunii reale a băncii, situațiune creată prin legea de asanare a datoriilor agricole, precum și examinarea ei și hotărârile ce sunt de luat în legătură cu dispozițiunile acestei legi, pentru asigurarea intereselor creditorilor proprii în dreaptă măsură.
3. Autorizarea conducerii băncii — că întrucât nu s'ar găsi mijloace potrivite pentru asanarea și consolidarea băncii — în scopul de a asigura interesele creditorilor, în mod echitabil și proporțional, la caz extrem de constrângere prin împrejurări să reclame intervențiunea judecătorească a lichidării judiciare;
4. Eventuale propuneri.

P. T. Acționarii, cari voesc a lua parte la Adunarea generală extraordinară, să binevoiască a-și depune acțiunile, conform §-lui 16 din statute, cel mult până în 20 Iunie 1932, la cassa societății sau la cassa altor institute, cari sunt membre la „Solidaritatea“.

D o b r a, la 30 Maiu 1932.

Consiliul de administrație.**Publicațiune.**

Banca Chioarului S. A., în Șomcuta-Mare, în urma situației grele produsă prin legile mai recente pentru ocrotirea agricultorilor, a decis scăderea dobânzilor la depunerile spre fructificare pe libel: din 1 Maiu până la 31 Maiu 1932 la 2°/₁₀₀, iar din 1 Iunie 1932 încoace, nu se va socoti nici o dobândă, până la nouă dispoziții.

Cu toată stima:

BANCA CHIOARULUI SOC. AN.

„Banca Poporală“, s. a., de credit, industrie și comerț, Dej.

Convocare.

Domnii acționari ai „Băncii Poporale“, S. A., de credit, industrie și comerț în Dej, în virtutea hotărârilor din adunarea generală extraordinară a „Solidarității“ Asociațiune de Institute Financiare ca Insoțire, se convoacă în:

adunarea generală extraordinară,

pe ziua de 21 Iunie 1932, orele 11 a. m., în localul societății din Dej.

ORDINEA DE ZI:

1. Raportul Consiliului de administrație cu privire la situația creată societății în urma legii pentru asanarea datoriilor agricole și luare de hotărâri în consecință.
2. Hotărâre asupra propunerii de a se introduce cererea pentru liquidarea judiciară a societății.
3. Eventuale propuneri.

Dej, la 31 Maiu 1932.

Consiliul de administrație.

„FURNICA“, cassă de economii, soc. anon., Făgăraș.

Convocare.

Domnii acționari ai cassei de economii „Furnica“, societate anonimă în Făgăraș se invită prin prezenta la

adunarea generală extraordinară,

care se va ține în Făgăraș, Marți, la 21 Iunie 1932, ora 11 a. m., în sala de ședință a institutului.

OBIECTE:

1. Raportul Consiliului de administrație asupra situației create institutului prin Legea pentru asanarea datoriilor agricole și deciziune în privința liquidării judiciare a institutului;
2. Alegerea unui membru în Consiliul de administrație în locul decedatului Costi Toma.

Consiliul de administrație.

Domnii acționari, cari în sensul art.-lor 22 și 23 din statutele societății, voesc a participa la această adunare generală extraordinară în persoană sau prin plenipotențiați sunt rugați a-și depune la cassa Societății sau la Banca „Albina“ din Sibiu, acțiunile și procurile, cel puțin cu o zi înainte de Adunarea generală.

„FURNICA“, cassă de economii, soc. anon., Făgăraș.

Aviz.

Consiliul de administrație, prin aceasta aduce la cunoștință tuturor deponenților institutului „Furnica“, cassă de economii soc. anon., că în conformitate cu art. 90 din statutele societății, Institutul v'a calcula la depozitele spre fructificare 2% netto anual.

Consiliul de Administrație.

Convocare.

Băncile din Șimleul-Silvaniei, „Silvania“, Banca Economilor din Sălaj, Banca Comercială și industrială Sălăjana, conform statutelor sale convoacă pe acționarii săi (și pe reprezentanții deponenților săi) la

adunarea generală extraordinară,

ce se va ține în localul fiecărui institut în ziua 21 Iunie 1932, (când la data de 21 Iunie nu s'a prezentat numărul statutar, noua adunare se va ține, indiferent de numărul alor prezenți la 29 Iunie crt.), orele 10 cu următoarea

ORDINE DE ZI:

1. Exmiterea alor 3 membri pentru verificarea procesului verbal;
2. Examinarea situației reale a institutului; hotărâre asupra mijloacelor de susținere sau transformare a institutului; hotărâre asupra mandatului ce se va da Direcțiunii, ca în caz de nevoie să poată cere o lichidare judiciară, fuziune sau transformare.
3. Adaptarea statutelor și regulamentelor, conform situației noi, încetarea funcțiunii filialelor.

Șimleul-Silvaniei, 1 Iunie 1932.

Direcțiunea băncilor: „Silvania“, inst. de credit și economii; Banca Economilor din Sălaj s. p. a.; Banca Comercială și industrială „Sălăjana“, s. a. din Șimleul-Silvaniei.

«Economul», institut de credit și economii, soc. anon. în Cluj.

Aviz.

Banca „Economul“, institut de credit și economii, societate anonimă în Cluj și sucursala ei din Luduș, comunică deponenților săi, că în urma situațiunii create prin legea pentru asanarea datoriilor agricole, va bonifica după depuneri dela 1 Ianuarie a. e. până la 31 Martie a. e. o dobândă de 4%, iar dela 1 Aprilie a. e. până la alte dispozițiuni, nu va calcula dobânzi.

Consiliul de administrație.

„Goronul“ institut de credit și econ., s. p. a. Aiud.

Convocare

În baza art. 16 și 17 din Statute, domnii acționari ai Institutului de Credit și Economii „Goronul“, s. p. a. Aiud, sunt convocați în

adunarea generală extraordinară,

care se va ține în localul băncii din Aiud la 21 Iunie 1932, ora 10 a. m., cu următoarea

ORDINE DE ZI:

1. Raportul Consiliului de Administrație asupra situației băncii în urma Legii din 16 Aprilie 1932 a asanării datoriilor agricole, precum și examinarea ei și hotărârile ce sunt a se lua, în legătură cu dispozițiile acestei legi, pentru asigurarea intereselor creditorilor proprii, în dreaptă măsură.
2. Autorizarea Consiliului de Administrație de a lua, la timp oportun, orice măsură legală, pe care ar crede-o necesară și potrivită, pentru apărarea intereselor institutului și a creditorilor săi.
3. Eventuale propuneri.

Observare. În conformitate cu art. 18 din statute au drept de vot, în adunarea generală, numai acționarii, cari sunt trecuți ca atari — de cel puțin 6 luni — în registrele societății și și-au depus, cu cel puțin 1 zi înainte de adunare, — acțiunile și plenipotențele la cassiera societății, sau în timp util, la cassiera sucursalelor societății, ori a centralelor sau a sucursalelor oricărui institut financiar, membru la „Solidaritatea“ asociația institutelor financiare românești din Ardeal, așa că avizul despre depozitarea acțiunilor, împreună cu plenipotențele, să sosească la sediul din Aiud, al societății, cel puțin în preziua adunării generale.

Intrucât în ziua de 21 Iunie nu vor fi prezenți acționari și acții suficiente, se convoacă, prin aceasta o nouă Adunare generală extraordinară, pe ziua de 28 Iunie, la ora 10 a. m., cu aceeași ordine de zi. Aceasta adunare va aduce hotărâri valide fără considerare la numărul acționarilor și acțiunilor prezente.

Aiud, 6 Iunie 1932.

Consiliul de administrație

Convocare.

În baza art. din statute, d-nii acționari ai Societății „Banca Agricolă“ s. a. Avrig jud. Sibiu, sunt convocați în

adunarea generală extraordinară,

care se va ține în localul propriu din comuna Avrig în ziua de 21 Iunie 1931, la orele 2 p. m.

Ordinea de zi:

1. Expunerea situației creată Băncilor prin legea conversiunii.
2. Hotărâre asupra măsurilor ce urmează a se lua cu privire la funcționarea în viitor al Institutului.
3. Propuneri diverse.

„Maramureșana“, institut de credit și econ. soc. pe acții în Sighet.

Convocare

Domnii acționari ai institutului de credit și economii „Maramureșana“, s. a. în Sighet, în înțelesul §-lui 21 din statute sunt invitați la

adunarea generală extraordinară,

care se va ține în Sighet la 21 Iunie 1932, orele 10 a. m., în localul institutului;

iar dacă la acest termen d-nii acționari nu s'ar prezenta în număr statutar, noua adunare generală, în cuprinsul dispozițiilor art. 26 din statute, se convoacă prin aceste;

pe ziua de 30 Iunie 1932, orele 10 a. m., tot în localul institutului.

OBIECTE DE DELIBERARE SUNT;

1. Constituirea adunării;
2. Examinarea situației institutului, și hotărâre: să se ceară ori nu, lichidarea judiciară;
3. Propuneri.

Direcțiunea.

„Auraria“, cassă de econ. soc. pe acții în Abrud.

Convocare.

Domnii acționari ai institutului „Auraria“ cassă de economii societate pe acții în Abrud sunt invitați la

adunarea generală extraordinară,

care se va ține în 21 Iunie 1932, la orele 3 p. m., în localul institutului cu următoarea

ORDINE DE ZI:

1. Deschiderea și constituirea adunării generale extraordinare.
2. Raportul Consiliului de administrație asupra situației create institutului prin Legea pentru asanarea datoriilor agricole și hotărâre referitor la cererea de lichidare judiciară.
3. Eventuale propuneri.

Domnii acționari cari doresc a lua parte la această adunare generală extraordinară sunt rugați a-și depune titlurile provizore cu cel puțin o zi înainte la cassa institutului, precum și documentele de plenipotență, sau să dovedească până la acelaș timp depunerea acțiunilor și a plenipotențelor la vreunul din institutele financiare membre la „Solidaritatea“.

A b r u d, la 6 Iunie 1932.

Comitetul de administrație.

„BANCA ROMÂNĂ”, s. a. Dumbrăveni, jud. Târnava-mică.

CONVOACARE

Domnii acționari ai „BĂNCII ROMÂNE”, s. a., se invită la

a XI-a adunare generală ordinară,

care se va ținea Marți, în 21 Iunie 1932, la ora 15, în localul institutului.

Ordine de zi:

1. Aprobarea dării de seamă și a bilanțului încheiat la 31 Decembrie 1931;
2. Descărcarea Consiliului de administrație și a Comitetului de control de gestiunea anului 1931;
3. Distribuirea beneficiului net;
4. Stabilirea mărcelor de prezență pe anul 1932;
5. Eventuale propuneri conform § 14 din statute;
6. Autorizarea Consiliului de administrație pentru cererea lichidării judiciare la timp oportun.

Domnii acționari, cari voese să participe la adunare în persoană sau prin plenipotențiași sunt rugați să-și depună la casa institutului acțiunile, precum și procurile de reprezentare cel mult până la 20 Iunie a. e., la ora 12 din zi. Dumbrăveni, la 24 Maiu 1932.

Consiliul de administrație.

Activ.		Contul Bilanț la 31 Decembrie 1931.		Pasiv.	
	Lei	b.		Lei	b.
Casa în numerar	52.241	—	Capital societar	6.000.000	—
Cambii 9.339.389	—		Fondul general de rezervă	650.000	—
Credite cambiale cu acop.	12.655.990	—	Rezerve pt. creanțe dubioase	650.000	—
hipot. 12.655.990	—	21.995.379	Fond de binefaceri	14.354	—
Credite de cont-curent	3.488.490	—	Depuneri spre fructificare	9.515.376	—
Acțiuni diverse	55.100	—	Depuneri în cont-curent	33.126	—
Realități	25.000	—	Creditori în cont-curent	133.180	—
Mobilier	45.000	—	Reescont	7.504.585	—
Contul timbre	28.730	—	Diversi	272.689	—
			Dividendă neridicată	1.436	—
			Dobânzi transitoare anticipate pe 1932	580.194	—
			Profit curat 496.500	—	
			minus dotațiunea rezervelor		
			pt. creanțe dubioase 161.500	—	335.000
					—
	25.689.940	—			25.689.940

Debit.		Contul Profit și Pierdere la 31 Decembrie 1931.		Credit.	
	Lei	b.		Lei	b.
Dobânzi după depuneri	827.894	—	Dobânzi	2.504.047	—
Dobânzi după cont-curent	45.717	—	Provizțiuni	252.467	—
Dobânzi după reescont	710.923	—			
Salare	320.000	—			
Imprimaie, registre, porto, diverse	228.668	—			
Impozit	288.312	—			
Profit curat 496.500	—				
minus dotațiunea rezervelor					
pt. creanțe dubioase 161.500	—	335.000			
	2.756.514	—			2.756.514

Dumbrăveni, la 31 Decembrie 1931.

Pavel Crișan m. p., contabil-autorizat.

CONSILIUL DE ADMINISTRAȚIE:

Dr. Ilariu Hôlom m. p., președinte Constantin Popp m. p., director „Albina” Nicolae Negruțiu m. p. Romul Albu m. p.
 Filon Holom m. p. Dr. Bazil Isailă m. p. Ion Lupean m. p. Eugen Muntean m. p. Ioan Chișiu m. p.
 Pompiliu E. Constantin m. p. Virgil Ungurean m. p.

Subsemnatul comitet am examinat conturile de față și le-am aflat în deplină regulă și în consonanță cu registrele institutului.

Dumbrăveni, la 31 Maiu 1932.

COMITETUL DE CENSORI:

Dr. Aurel Moldovan m. p. Emanoil Fleșeriu m. p. Nicolae Pop m. p. Cornel Schiau m. p. Ioan Negruțiu m. p.

Banca „ARĂDANA“, s. a., Arad.

CONVOCARE

Domnii acționari sunt convocați în

adunare generală extraordinară

în ziua de 21 Iunie, ora 11 a. m., la sediul băncii „Arădana“, s. a. Arad, Bulevardul Regele Ferdinand I. Nr. 40—42.

Ordinea de zi:

1. Examinarea situațiunii băncii în legătură cu promulgarea legii pentru conversiunea datoriilor agricole și propunerile Consiliului de administrație în legătură cu aceasta;
2. Propunerea Consiliului de administrație pentru a se decide acordarea dreptului pentru Direcțiune de a cere lichidarea judiciară a institutului;
3. Eventuale alte propuneri.

Arad, la 30 Maiu 1932.

Direcțiunea.

Activ.		Contul Bilanț încheiat la 31 Decemvrie 1931.		Pasiv.		
	Lei	b.		Lei	b.	
Cassa în numerar		239 872	—	Capital societar	7.500.000	—
Efecte de primit	43.317.500	—	—	Fond general de rezervă	2.150.000	—
Conturi curente debitoare	1.931.441	—	45.248.941	Fond de rezerve pt. creanțe dubioase	1.357.000	—
Efecte publice și acțiuni		446.202	—	Fond de pensiuine	1.000.000	—
Imobile		1.216.688	—	Depuneri spre fructificare		14.885.775
Mobilier			1	Conturi curente creditoare		1.401.891
				Bănci		84.944
				Reescont		16.992.450
				Dividende nereclamate		91.322
				Dobânzi transitoare anticipate pe 1932		510.000
				Beneficiu net		1.178.322
			47.151.704			47.151.704

Debit.		Conturi de ordine		Credit.	
	Lei	b.		Lei	b.
Titluri în gaj	755.750	—	Depunători de titluri în gaj	755.750	—
Cauțiuni statutare	311.000	—	„ „ cauțiuni statut.	311.000	—
Garanții de efecte	1.304.850	—	„ „ efecte în et. crt.	1.304.850	—
Titluri libere în depozit	628.750	—	„ „ tit. lib. în dep.	628.750	—
Mărfuri în gaj	510.659	—	„ „ mărfuri în gaj	510.659	—
Livrete în gaj	1.068.087	—	„ „ livrete în gaj	1.068.087	—
Deținători de efecte și titluri	1.250.200	—	Efecte și titluri în depozit	1.250.200	—
		5.829.296			5.829.296
		5.829.296			5.829.296

Debit.		Contul Profit și Pierdere încheiat la 31 Decemvrie 1931.		Credit.		
	Lei	b.		Lei	b.	
Cheltuieli generale, imprimare, registre, porto		214.780	—	Dobânzi, comts. și alte venituri		6.457.280
Salare și bani de locuință		1.029.040	—			
Impozite		527.937	—			
Dobânzi după depuneri		1.228.675	—			
Dobânzi după reescont		1.630.144	—			
Dotajia fondului de rezervă pt. creanțe dub.		648.382	—			
Beneficiu net		1.178.322	—			
		6.457.280	—			6.457.280

Arad, la 31 Decemvrie 1931.

Pentru contabilitate: ss. Gheorghe Irimie, contabil autorizat.

CONSILIUL DE ADMINISTRAȚIE:

ss. Dr. Mihai Mărcuș, președinte. ss. Vasilie V. Ștefan. ss. Ioan Tatu, director-executiv.
ss. Ștefan Mateescu. ss. Teodor Stan. ss. Ioan Chera. ss. Mihail Constantin.

COMITETUL DE CENSORI:

ss. Brutus Păcuraru. ss. Ștefan Ieșanu. ss. Grigorie Petrescu. ss. Ing. Aurel Florescu.